

Odklad vykonatelnosti

Podání návrhu na odklad vykonatelnosti současně s dovoláním proti nezákonnému rozhodnutí odvolacího soudu není podmínkou (ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 zákona č. [82/1998](#) Sb.) pro přiznání nároku na náhradu škody způsobené tímto nezákonným rozhodnutím.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 30 Cdo 2627/2018-168, ze dne 23.10.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně Vítkov Invest s. r. o., se sídlem v P., zastoupené Mgr. L.D., advokátem se sídlem v P., proti žalované České republice - Ministerstvu spravedlnosti, se sídlem v P., o zaplacení částky 261 524,56 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 22 C 194/2016, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2018, č. j. 23 Co 426/2017-151, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2018, č. j. 23 Co 426/2017-151, v části prvního výroku, kterou byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 19. 6. 2017, č. j. 22 C 194/2016-137, ve výroku I co do částky 217 130,56 Kč s úrokem z prodlení a ve výroku II o nákladech řízení, a v druhém výroku o nákladech odvolacího řízení se zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. Ve zbývajícím rozsahu se dovolání odmítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Obvodní soud pro Prahu 2 jako soud prvního stupně rozsudkem ze dne 19. 6. 2017, č. j. 22 C 194/2016-137, zamítl žalobu o zaplacení částky 261 524,56 Kč s úrokem z prodlení (výrok I) a žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení 300 Kč (výrok II).

2. Městský soud v Praze jako soud odvolací rozsudkem ze dne 14. 2. 2018, č. j. 23 Co 426/2017-151, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně (výrok I) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II).

3. Takto soudy rozhodly o žalobě, jíž se žalobkyně po žalované domáhala náhrady škody ve výši 261 524,56 Kč s příslušenstvím, která jí měla vzniknout vydáním nezákonných rozhodnutí v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 42 C 231/2009 (dále jen „předmětné řízení“), v němž vystupovala v pozici žalované. Žalobkyní tvrzená škoda sestávala z částek jistiny ve výši 115 579 Kč, úroků z prodlení ve výši 40 631,56 Kč a nákladů řízení ve výši 60 920 Kč (v součtu 217 130,56 Kč) jí uhrazených společností SEVINA s. r. o., (v předmětném řízení v postavení žalobkyně), na základě pravomocného rozsudku, který byl následně dovolacím soudem zrušen; částky 700 Kč jako náhrady nákladů řízení zaplacených žalobkyní státu na základě téhož pravomocného rozsudku posléze zrušeného dovolacím soudem; částek 4 260 Kč a 360 Kč jako soudního poplatku zaplaceného žalobkyní v předmětném řízení za odvolání; částky 5 000 Kč zaplacené v předmětném řízení na soudním poplatku za dovolání; částky 14 617 Kč jako náhrady nákladů řízení před soudem prvního stupně přiznané žalobkyni v předmětném řízení po zrušení a vrácení věci dovolacím soudem rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 20. 5. 2013, č. j. 42 C 231/2009-192; též částky jako náhrady nákladů odvolacího řízení přiznané žalobkyni v předmětném řízení rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 3. 4. 2014, č. j. 20 Co 101/2014-222, a částky 4 840 Kč jako nákladů exekučního řízení vedeného žalobkyní proti společnosti SEVINA s. r. o. pro vymožení výše zmíněné

náhrady nákladů předmětného řízení.

4. Soud prvního stupně bez provádění dokazování vzal za svá skutková zjištění nesporná tvrzení účastníků o tom, že v předmětném řízení bylo pravomocně rozhodnuto rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 2. 7. 2010, č. j. 42 C 231/2009-72, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 24. 3. 2011, č. j. 20 Co 44/2011-128, o povinnosti žalobkyně zaplatit společnosti SEVINA s. r. o. jistinu, úroky z prodlení a náklady řízení ve výši celkem 217 130,56 Kč a zaplatit státu náhradu nákladů řízení ve výši 700 Kč. Žalobkyně tyto povinnosti splnila, poté podala dovolání, na jehož základě byla výše citovaná pravomocná rozhodnutí zrušena rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 5. 11. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3911/2011. V dalším průběhu předmětného řízení po zrušení a vrácení věci dovolacím soudem byla žaloba společnosti SEVINA s. r. o. pravomocně zamítnuta a žalobkyni byla vůči společnosti SEVINA s. r. o. přiznána náhrada nákladů řízení.

5. Soud prvního stupně uzavřel, že předpokladem odpovědnosti státu za škodu je splnění tří podmínek: 1) existence nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu, 2) vznik škody a 3) příčinná souvislost mezi nesprávným úředním postupem nebo nezákonným rozhodnutím a vznikem škody, přičemž v dané věci bylo vydáno nezákonné rozhodnutí zrušené Nejvyšším soudem. Žalobu zamítl, neboť příčinou vzniku škody podle něj nebylo vydání nezákonného rozhodnutí, ale nedostatek majetku společnosti SEVINA s. r. o., což nebyl následek nezákonného rozhodnutí. Žalobkyně zaplatila jistinu s příslušenstvím na základě pravomocného rozsudku odvolacího soudu, aniž by při podání dovolání požádala o odložení vykonatelnosti a tudíž nevyužila všechny dostupné procesní prostředky k odvrácení nepříznivého následku. Náklady předmětného řízení byly v konečném rozhodnutí vypořádány ve prospěch žalobkyně, avšak žalobkyně je od společnosti SEVINA s. r. o. neobdržela v důsledku nedostatku jejího majetku. V případě nákladů zaplacených státu měla žalobkyně požádat soud o jejich vrácení a rovněž v případě nákladů exekuce neshledal soud prvního stupně příčinu jejich nevymožení v nezákonném rozhodnutí, ale v majetkových poměrech společnosti SEVINA s. r. o.

6. Odvolací soud dokazování neprováděl, když považoval skutkový stav věci, jak jej zjistil soud prvního stupně, za dostatečný.

7. Ve vztahu k nároku na zaplacení části požadované náhrady škody tvořené jistinou, příslušenstvím a náklady řízení zaplacenými žalobkyní společnosti SEVINA s. r. o. (tj. ve vztahu k částce 217 130,56 Kč) odvolací soud dovodil, že žalobkyni vznikla majetková újma, když na základě nezákonného rozhodnutí posléze zrušeného v dovolacím řízení plnila, co jí bylo soudem uloženo. Nárok na náhradu škody v této části však nepřiznal pro nesplnění podmínky stanovené v § 8 odst. 3 zákona č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutí nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OdpŠk“), neboť žalobkyně nevyužila všech dostupných procesních prostředků, které jí zákon k ochraně práva poskytuje, když současně s dovoláním proti nezákonnému rozhodnutí nepodala návrh na odklad vykonatelnosti exekučního titulu podle § 243 občanského soudního řádu a nepokusila se tak předejít způsobení újmy. Neshledal přitom v projednávané věci důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by mohl od podmínky vyčerpání opravných prostředků upustit a žalobkyni přiznat náhradu výše uvedené majetkové újmy. Nárok na náhradu škody v této části odvolací soud nepřiznal též z důvodu neprokázání vzniku škody, neboť žalobkyně uplatnila nárok na náhradu majetkové újmy přímo po státu, aniž by se nejprve domáhala vydání bezdůvodného obohacení po společnosti SEVINA s. r. o. Poukaz žalobkyně na nemajetnost uvedené společnosti považoval za nedostačující s tím, že jde k její tíži, že se spokojila s ujištěním uvedené společnosti o nedostatku majetku a rezignovala na možnost vymáhat po ní bezdůvodné obohacení. Podle odvolacího soudu neprokazovala nemožnost domoci se bezdůvodného obohacení ani skutečnost, že exekuce, v níž žalobkyně vymáhala po společnosti SEVINA s. r. o. náklady nalézacího a odvolacího řízení, které jí byly přisouzeny v předmětném řízení,

byla zastavena usnesením Mgr. Pavla Dolanského, soudního exekutora Exekutorského úřadu Beroun, ze dne 28. 12. 2015, č. j. 015 EX 1850/2015-27, neboť k zastavení exekuce došlo pro zpětveztí návrhu žalobkyně učiněné po čtyřech měsících od podání exekučního návrhu, byť po sdělení exekutora o nemajetnosti povinné společnosti, avšak za situace, kdy SEVINA s. r. o. je aktivní společností a nebylo možné vyloučit, že v budoucnu nějaký majetek nabude. Ze stejného důvodu nebyl podle odvolacího soudu důvodný ani nárok žalobkyně na náhradu škody představované náklady státu ve výši 700 Kč zaplacenými na základě pravomocného rozhodnutí později zrušeného, neboť se žalobkyně nejprve měla domáhat vrácení uvedené částky po soudu, na jehož účet hradila. Zamítnutí nároku na náhradu škody ve výši nákladů řízení přisouzených v předmětném řízení žalobkyni odvolací soud potvrdil z důvodu nedostatku příčinné souvislosti mezi vznikem škody a nezákonným rozhodnutím soudu, neboť tyto náklady nebyly vynaloženy na zrušení či změnu nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 31 OdpŠk.

II. Dovolání a vyjádření k němu

8. Rozsudek odvolacího soudu napadla žalobkyně dovoláním, jehož přípustnost spatřuje v tom, že dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena otázka, zda podání návrhu na odklad vykonatelnosti exekučního titulu podle § 243 občanského soudního řádu současně s dovoláním je podmínkou pro přiznání nároku na náhradu škody ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 OdpŠk, resp. zda za situace, kdy žalobkyně současně s dovoláním nepodala návrh na odklad vykonatelnosti exekučního titulu podle § 243 občanského soudního řádu lze uzavřít, že nevyužila všech dostupných procesních prostředků, které jí zákon k ochraně práva poskytuje a že se tak nepokusila předejít způsobení újmy. Namítá, že ustanovení § 8 odst. 3 OdpŠk vychází z obecné zásady prevence, podle které by měl účastník v řízení samotném rozumně využít všech procesních prostředků, které mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje, a které jsou zároveň způsobilé odstranit nezákonné rozhodnutí, tedy vyžaduje využití těch prostředků nápravy, které jsou dostupné a dostatečné k dosažení nápravy tvrzených porušení, přičemž existence efektivních opravných prostředků musí být jistá nejen v teorii, ale také v praxi. Podání návrhu na odklad vykonatelnosti podle § 243 občanského soudního řádu podle ní takovým efektivním prostředkem není, neboť je spjato s podáním dovolání a samo o sobě není rozhodnutím ve věci, které by vyvolalo požadované účinky a nemůže zabránit nařízení exekuce, ledaže by podal dovolání obratem, což by popíralo smysl a účel dovolání včetně lhůt pro jeho podání. Nebude-li oprávněný otálet s podáním návrhu na zahájení exekuce, příp. nenastanou-li průtahy na straně soudu, bude exekuce povinnému nařízena dříve, než bude podán návrh na odklad výkonu rozhodnutí a dovolání. Poukazuje na účinky nařízené exekuce, kterým podle něj samotné podání návrhu na odklad výkonu rozhodnutí nemůže zabránit.

9. Podle žalobkyně dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena též otázka, zda exekuce vedená pro vymožení části pohledávky zastavená na návrh žalobkyně na základě sdělení exekutora o nemajetnosti povinného je dostatečným splněním podmínky pro přiznání nároku na náhradu škody ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 OdpŠk, resp. „zda za situace, kdy byla vedena pouze částečná exekuce a její zpětveztí po sdělení exekutora o nemajetnosti povinného, lze uzavřít, že žalobce nevyužil všech dostupných prostředků, které mu zákon k ochraně práva poskytuje a že se tak žalobce nepokusil předejít způsobení újmy“. Namítá, že podala exekuční návrh pouze co do části zaplaceného bezdůvodného obohacení z důvodu hospodárnosti, neboť měla informaci o finanční situaci společnosti SEVINA s. r. o., tj. informaci, že společnost nemá majetek a není schopna částky zaplacené na základě nezákonného rozhodnutí vrátit. Má za to, že skutečnost, že vedla exekuční řízení pouze pro část pohledávky a že exekuční návrh vzala posléze zpět, výlučně s ohledem na sdělení exekutora o nemajetnosti povinného, nelze vykládat tak, že jí nevznikla škoda.

10. Žalobkyně je přesvědčena, že je nesporná existence nezákonného rozhodnutí, byl prokázán vznik škody, pokud na základě rozhodnutí následně v dovolacím řízení zrušeného plnila, co jí bylo soudem uloženo, a že byla rovněž prokázána příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a vznikem

škody, neboť plnila výlučně v důsledku nezákonného rozhodnutí. Navrhuje zrušení „usnesení“ (správně rozsudku) odvolacího soudu i rozsudku soudu prvního stupně a vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí.

11. Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

III. Zastoupení, včasnost a náležitosti dovolání

12. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (srov. čl. II bod 1 zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony), dále jen „o. s. ř.“.

13. Dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, řádně zastoupenou podle § 241 odst. 1 o. s. ř. Jelikož dovolání obsahuje všechny náležitosti vyžadované zákonem, Nejvyšší soud se dále zabýval jeho přípustností.

IV. Přípustnost dovolání

14. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže to zákon připouští.

15. Podle § 237 o. s. ř., není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

16. Podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. dovolání podle § 237 není přípustné proti rozsudkům a usnesením vydaným v řízeních, jejichž předmětem bylo v době vydání rozhodnutí obsahujícího napadený výrok peněžité plnění nepřevyšující 50 000 Kč, včetně řízení o výkon rozhodnutí a exekučního řízení, ledaže jde o vztahy ze spotřebitelských smluv a o pracovněprávní vztahy; k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží.

17. V případě řízení, jehož předmětem je částka skládající se z několika samostatných nároků odvíjejících se od odlišného skutkového základu, má rozhodnutí o každém z těchto nároků charakter samostatného výroku a přípustnost dovolání je třeba zkoumat ve vztahu ke každému z těchto nároků samostatně, a to bez ohledu na to, zda tyto nároky byly uplatněny v jednom řízení a zda o nich bylo rozhodnuto jedním výrokem (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2003, sp. zn. 32 Odo 747/2002, proti němuž podanou ústavní stížnost Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 26. 5. 2004, sp. zn. III. ÚS 537/03, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. 30 Cdo 3157/2009, proti němuž podanou ústavní stížnost Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 30. 7. 2013, sp. zn. I. ÚS 2496/11). Posouzení, zda se jedná o samostatný nárok či nikoliv, vychází z toho, zda jsou skutečnosti rozhodné pro posouzení opodstatněnosti dílčích nároků rozdílné, třebaže se odvíjejí od téže události (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2009, sp. zn. 25 Cdo 2643/2007). Tyto judikatorní závěry jsou použitelné i po změně formulace ustanovení § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. provedené s účinností od 30. 9. 2017 zákonem č. [296/2017](#) Sb., neboť podle důvodové zprávy k tomuto zákonu účelem změny nebylo rozšíření přípustnosti dovolání nad rámec dosavadní úpravy a jejího judikatorního výkladu, nýbrž naopak omezení přípustnosti dovolání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2018, sp. zn. 25 Cdo 1791/2018, nebo ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. 30 Cdo

2728/2016, proti němuž podanou ústavní stížnost Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 10. 4. 2018, sp. zn. I. ÚS 363/17).

18. Ve světle této judikatury je třeba posuzovat z hlediska přípustnosti dovolání zvláště jednotlivé žalobkyní uplatňované nároky na náhrady škody (ve výši 217 130,56 Kč s příslušenstvím představovaný částkami uhrazenými společností SEVINA s. r. o. podle nezákonného rozhodnutí, ve výši 700 Kč s příslušenstvím jako částku zaplacenou státu podle nezákonného rozhodnutí, ve výši 4 620 Kč, 5 000 Kč a 29 234 Kč s příslušenstvím jako náklady žalobkyně v předmětném řízení a ve výši 4 840 Kč s příslušenstvím jako náklady exekučního řízení), neboť se jedná o samostatné nároky. S výjimkou nároku na náhradu škody ve výši 217 130,56 Kč žádný další ze žalobkyní uplatněných nároků se samostatným skutkovým základem nepřevyšuje částku 50 000 Kč, přičemž se nejedná o nároky ze spotřebitelské smlouvy či pracovněprávního vztahu, a jde tedy o nároky, u kterých dovolání podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není přípustné.

19. Ve vztahu k nároku na zaplacení náhrady škody ve výši 217 130,56 Kč není dovolání přípustné pro řešení otázky, zda exekuce vedená pro vymožení části pohledávky zastavená návrh žalobkyně na základě sdělení exekutora o nemajetnosti povinného je dostatečným splněním podmínky pro přiznání nároku na náhradu škody ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 OdpŠk, neboť na jejím řešení napadené rozhodnutí nezávisí (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 1999, sp. zn. 2 Cdon 808/97, uveřejněné pod číslem 27/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Odvolací soud závěr o nesplnění podmínky uvedené v § 8 odst. 3 OdpŠk založil výlučně na tom, že žalobkyně současně s dovoláním proti nezákonnému rozhodnutí nepodala návrh na odklad jeho vykonatelnosti a skutečnost, že byla zastavena exekuce vedená dovolatelkou proti společnosti SEVINA s. r. o. ve vztahu ke splnění této zákonné podmínky vůbec neposuzoval.

20. Dovolání je však přípustné pro řešení otázky, zda podání návrhu na odklad vykonatelnosti exekučního titulu podle § 243 o. s. ř. současně s dovoláním je podmínkou pro přiznání nároku na náhradu škody ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 OdpŠk, neboť tato otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena.

V. Důvodnost dovolání a právní úvahy dovolacího soudu

21. Při posouzení důvodnosti dovolání vycházel dovolací soud z právní úpravy účinné v době vydání nezákonného rozhodnutí.

22. Podle § 8 odst. 3 OdpŠk, ve znění zákona č. [160/2006](#) Sb., nejde-li o případy zvláštního zřetele hodné, lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím přiznat pouze tehdy, pokud poškozený využil v zákonem stanovených lhůtách všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje; takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení.

23. Podle § 243 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2012 před rozhodnutím o dovolání může soud, který o něm má rozhodnout, odložit vykonatelnost napadeného rozhodnutí.

24. Lze souhlasit s názorem dovolatelky, že smysl ustanovení § 8 odst. 3 OdpŠk (obdobně jako § 8 odst. 2 OdpŠk ve znění účinném do 26. 4. 2006) vychází z obecné zásady prevence, podle které by měl účastník řízení využít všech procesních prostředků v řízení samotném, které mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje a které jsou zároveň způsobilé odstranit nezákonné rozhodnutí. Tento názor je zastáván v rozhodovací praxi dovolacího soudu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 11. 2015, sp. zn. 30 Cdo 3322/2013) a odpovídá i důvodové zprávě k zákonu č. [160/2006](#) Sb. (srov.

zvláštní část důvodové zprávy k bodu 10). Ústavní soud přitom ve vztahu k podmínce uvedené v § 8 odst. 3 OdpŠk opakovaně zdůraznil, že pravidlo vyčerpání procesních opravných prostředků vyžaduje, aby stěžovatel řádně využil ty prostředky, které jsou dostupné a dostatečné k dosažení nápravy tvrzených porušení. Existence efektivních opravných prostředků musí být jistá nejen v teorii ale také v praxi, jinak ztrácí požadovanou přístupnost a efektivnost. Stěžovatel není povinen využívat prostředky, které jsou nedostatečné a neefektivní (srov. například žalobkyní citovaný náleze Ústavního soudu ze dne 2. 6. 2011, sp. zn. IV. ÚS 3719/10).

25. Návrh na odklad vykonatelnosti podle § 243 o. s. ř. lze uplatnit v rámci dovolacího řízení a povolení odkladu vykonatelnosti má za následek, že napadené rozhodnutí nelze v řízení o výkon rozhodnutí nebo v jiném exekučním řízení vykonat. Odklad vykonatelnosti neznamena, že rozhodnutí, jež kvalitu vykonatelnosti dříve nabylo, ji tím naopak pozbylo. Povolení odkladu vykonatelnosti exekučního titulu před zahájením exekučního řízení nebo po jeho zahájení nebrání nařízení exekuce (není důvodem zastavení exekuce, pokud odklad vykonatelnosti byl povolen po nařízení exekuce). Soud exekuci nařídí a současně její provedení podle ustanovení § 266 odst. 2 o. s. ř. odloží až do pravomocného skončení dovolacího řízení, nebyl-li odklad povolen na kratší dobu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. 20 Cdo 1272/2013, a ze dne 5. 4. 2011, sp. zn. 20 Cdo 5248/2009).

26. Podle rozhodovací praxe dovolacího soudu k ustanovení § 243 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2012 byla důvodem pro odklad vykonatelnosti rozhodnutí napadeného dovoláním především skutečnost, že neprodleným výkonem rozhodnutí nebo exekucí by mohla být dovolateli způsobena újma na jeho právech (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2008, sp. zn. 30 Cdo 57/2008, ze dne 25. 5. 2008, sp. zn. 33 Cdo 1716/2008, nebo ze dne 8. 7. 2008, sp. zn. 29 Cdo 1067/2008).

27. Z uvedeného vyplývá, že smyslem odkladu vykonatelnosti je předejít škodám, jež by mohly dovolateli vzniknout až následnou realizací nároku vyplývajícího z dovoláním napadeného rozhodnutí prostřednictvím státního donucení. Na samotnou existenci nezákonného rozhodnutí nemá odložení vykonatelnosti vliv. Prostřednictvím návrhu na odklad vykonatelnosti nelze docílit odstranění nezákonného rozhodnutí a napravit tak porušení vzniklé jeho vydáním.

28. Návrh na odklad vykonatelnosti proto nemůže být považován za efektivní procesní prostředek nápravy porušení způsobených nezákonným rozhodnutím. Efektivním prostředkem ve smyslu § 8 odst. 3 OdpŠk, který zákon poskytuje účastníku k ochraně jeho práva vůči pravomocnému rozhodnutí odvolacího soudu, jež považuje za nezákonné, a který je zároveň způsobilý takové nezákonné rozhodnutí odstranit, je již samotné dovolání, neboť na jeho základě může být nezákonné rozhodnutí zrušeno či změněno.

29. Pokud odvolací soud odkazoval v souvislosti s nesplněním podmínky vyžadované v § 8 odst. 3 OdpŠk na usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. II. ÚS 276/12, nemůže takový argument obstát, neboť usnesení Ústavního soudu (na rozdíl od jeho nálezů) nejsou považována za závazná ani pro Ústavní soud, ani za obecně precedenčně významná (srov. náleze Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05, uveřejněný pod číslem 190/2007 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). V nálezu ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06, uveřejněném pod číslem 142/2007 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, Ústavní soud též uvedl, že „jeho usnesení nejsou závazná erga omnes a i když je ústavní stížnost odmítnuta jako zjevně neopodstatněná plénem, nebrání to pozdějšímu vyhovění senátním nálezem v obdobné právní otázce. Účelem řízení o ústavní stížnosti je ochrana základních práv či svobod, což se promítá i do povahy a obsahu odmítacích usnesení, které plní mj. funkci jistého procesního ventilu uvolňujícího rozhodovací kapacitu, a rozhodně nemůže poskytovat alibi pro orgány veřejné moci, které však kvazimeritorní (a často i nemeritorní) rozhodnutí soudů chránících základní práva, takto užívají - jako potvrzení svých

právních názorů.“ Ústavní soud v usnesení citovaném odvolacím soudem navíc rozhodoval o skutkově zcela rozdílné věci.

30. Lze tedy uzavřít, že podání návrhu na odklad vykonatelnosti současně s dovoláním proti nezákonnému rozhodnutí odvolacího soudu není podmínkou (ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 OdpŠk) pro přiznání nároku na náhradu škody způsobené tímto nezákonným rozhodnutím. Právní posouzení odvolacího soudu není správné a dovolání je důvodné.

31. Za situace, kdy dovolání bylo shledáno přípustným, se Nejvyšší soud ve smyslu § 242 odst. 3 o. s. ř. zabýval též tím, zda existují zmatečnostní vady uvedené v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., případně jiné vady řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

32. Z rozhodovací praxe dovolacího soudu vyplývá, že odvolací soud, aniž by byl vázán skutkovým stavem zjištěným soudem prvního stupně, může dospět k jinému skutkovému závěru, a tedy i k odlišnému právnímu posouzení věci. K tomu, aby tak mohl učinit, však musí v souladu s § 213 odst. 2, 3 a 4 část věty před středníkem o. s. ř. buď opakovat důkazy provedené již soudem prvního stupně, vyjma důkazů listinných, anebo doplnit dokazování o účastníky navržené důkazy, které dosud nebyly provedeny, ukazuje-li se to potřebné ke zjištění skutkového stavu (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2017, sp. zn. 30 Cdo 4399/2015).

33. V projednávané věci soud prvního stupně vzal za svá skutková zjištění nesporná tvrzení účastníků, ze kterých učinil skutkový závěr o nedostatku majetku společnosti SEVINA s. r. o., z nějž by mohla žalobkyně uspokojit své nároky, a tuto skutečnost též považoval za příčinu vzniku škody žalobkyně. Odvolací soud neprovedl žádné dokazování, přesto učinil skutkový závěr odlišný od závěru soudu prvního stupně, tedy závěr, že tvrzení žalobkyně o nemajetnosti uvedené společnosti není dostačující a že nemožnost domoci se plnění po společnosti SEVINA s. r. o. neprokazuje ani skutečnost vyplývající z obsahu usnesení soudního exekutora, že exekuce vedená vůči společnosti SEVINA s. r. o. byla zastavena pro zpětvzetí návrhu po sdělení exekutora o nemajetnosti uvedené společnosti, neboť společnost SEVINA s. r. o. je aktivní společností, u které není možné vyloučit, že v budoucnu nějaký majetek nabude. Odvolací soud tak zatížil řízení vadou, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, neboť nebyl oprávněn revidovat skutkové závěry soudu prvního stupně o nemajetnosti společnosti SEVINA s. r. o. bez provedení dokazování. Tyto skutkové závěry přitom byly podstatné pro posouzení věci, neboť podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu není k prokázání vzniku škody (tj. k prokázání nemožnosti dosáhnout plnění dlužníkem) vždy nezbytné, aby poškozený nejprve vymáhal svou pohledávku vůči dlužníkovi v soudním řízení. Za situace, kdy je z okolností případu zřejmé, že žaloba by nemohla uspět, může soud rozhodující ve sporu o náhradu škody sám jako otázku předběžnou řešit úspěšnost žaloby a uspokojení nároku, aniž by poškozený byl nucen samostatný soudní spor podstoupit (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 25 Cdo 2091/2008). Tedy v případě, kdy je zřejmé, že pro nemajetnost dlužníka by vedení dalších řízení vůči němu bylo neúčelné, neboť by nemohlo vést ani k částečnému uspokojení pohledávky, judikatura na uplatnění pohledávky vůči primárnímu dlužníku netrvá, neboť by šlo o pouhý formalismus vedoucí mimo jiné ke vzniku zbytečných nákladů řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2018, sp. zn. 30 Cdo 1840/2017, uveřejněný pod číslem 51/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

VI. Závěr

34. Z výše vyložených důvodů dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. v části prvního výroku, v níž bylo potvrzeno zamítnutí žaloby co do částky 217 130,56 Kč s příslušenstvím, a též v závislých výrociích o náhradě nákladů řízení zrušil a věc v uvedeném rozsahu vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 o. s. ř.).

Další články:

- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)
- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)